



CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

cu privire la admiterea recursului declarat de Consiliul Superior al Magistraturii
și a recursului declarat de Procuratura Generală a Republicii Moldova,

în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată
depusă de Ion Druță împotriva Consiliului Superior al Magistraturii, persoană terță
Procuratura Generală a Republicii Moldova, cu privire la contestarea actelor
administrative,

împotriva hotărârii din 27 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău

(Dosarul nr. 3ra-797/23

NR. PIGD 2-19152909-01-3ra-03082023)

Instanța de fond a aplicat dispozițiile generale ale Codului administrativ, fără a ține cont de normele derogatorii prevăzute de legislația specială aplicabilă, precum Legea nr. 947 din 19 iulie 1996 și Legea nr. 544 din 20 iulie 1995.

Instanța de fond a omis să aprecieze în mod adecvat motivarea detaliată a hotărârilor CSM, inclusiv justificarea temeiurilor de fapt și de drept care au stat la baza măsurilor adoptate.

Instanța de fond a eșuat să demonstreze în ce mod măsurile dispuse de CSM, precum suspendarea temporară a reclamantului, ar fi fost disproporționate sau nejustificate în raport cu scopul urmărit.

Decizia instanței de fond nu a evaluat caracterul justificat al ședinței închise desfășurate de CSM, ignorând prevederile legale și standardele internaționale privind confidențialitatea în astfel de cazuri.

Curtea de Apel Chișinău, jud. A. Minciuna, V. Negru, E. Palanciuc,

20 decembrie 2024

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților recursul declarat de Consiliul Superior al Magistraturii și recursul declarat de Procuratura Generală a Republicii Moldova

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Diana Stănilă,

Ion Malanciuc, *judecători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 25 septembrie 2019, Ion Druță a înaintat acțiune împotriva Consiliului Superior al Magistraturii, solicitând anularea hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii din 24 septembrie 2019 cu privire la ridicarea imunității judecătorului Ion Druță pentru reținerea, aducerea silită, arestarea, percheziționarea și suspendarea din funcție (f.d.4-5, vol. I).

2. Prin cererea de completare a temeiului juridic al acțiunii, reclamantul a solicitat anularea hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii nr. 365/21 din 24 septembrie 2019 „Cu privire la sesizarea Procurorului General interimar, Dumitru Robu, referitor la eliberarea acordului pentru efectuarea unor acțiuni de urmărire în privința președintelui Curții Supreme de Justiție, Ion Druță” (f.d.147-152, vol. II).

3. Prin încheierea protocolară din 27 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, s-a atras în proces, în calitate de persoană terță, Procuratura Generală. (f.d.129-130, vol. I)

4. În motivarea acțiunii, reclamantul a susținut că a fost numit în funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție prin Hotărârea Parlamentului nr. 221 din 27 septembrie 2013, având un mandat până la atingerea plafonului de vârstă de 65 de ani. Ulterior, prin Hotărârea Parlamentului nr. 76 din 3 mai 2018, a fost numit Președinte al Curții Supreme de Justiție pentru un mandat de 4 ani.

5. Cu toate acestea, în cadrul unei ședințe desfășurate la data de 24 septembrie 2019, convocată fără respectarea prevederilor legale, CSM a adoptat o hotărâre prin care a dispus ridicarea imunității reclamantului, autorizând reținerea, aducerea silită, arestarea și percheziționarea acestuia.

6. A invocat că adoptarea hotărârii a avut loc fără respectarea cerințelor de notificare și audiere a părților implicate, contrar prevederilor art. 70 alin. (1) și art. 94 alin. (1) din Codul administrativ.

7. Potrivit reclamantului, autoritatea publică a avut obligația să-l informeze în scris cu privire la inițierea procedurii administrative și să asigure dreptul acestuia de a fi audiat înainte de emiterea unui act administrativ defavorabil.

8. De asemenea, a invocat încălcarea art. 32 alin. (2) din Codul administrativ, care prevede obligativitatea autorităților publice de a asigura participarea neîngrădită a persoanelor interesate la procedura administrativă.

9. În plus, a arătat că hotărârea CSM nu a fost motivată în mod corespunzător, încălcând cerințele art. 31 și art. 118 alin. (1)-(2) din Codul administrativ.

10. Reclamantul a mai subliniat că hotărârea adoptată de CSM încalcă principiul prezumției de nevinovăție, consacrat de art. 116 alin. (6) din Constituție și de art. 14 alin. (2) din Legea privind statutul judecătorilor. În dispozitivul hotărârii contestate, utilizarea unor expresii precum „săvârșirea infracțiunii” a fost interpretată de reclamant ca o concluzie prematură de vinovăție, ceea ce excede competențelor CSM.

11. Totodată, a criticat modul în care Consiliul Superior al Magistraturii a exercitat dreptul discreționar, considerând că acesta a fost exercitat într-un mod arbitrar, fără o analiză detaliată a faptelor relevante și a oportunității măsurii dispuse. În acest sens, reclamantul a invocat prevederile art. 16, art. 137 și art. 225 alin. (1) din Codul administrativ, care reglementează limitele și condițiile de exercitare a dreptului discreționar al autorităților publice.

12. În final, reclamantul a susținut că hotărârea CSM a fost adoptată în lipsa unei proceduri administrative transparente și echitabile, încălcând art. 22 și art. 85 din Codul administrativ, care impun autorităților obligația de a cerceta din oficiu starea de fapt și de a efectua un control efectiv asupra faptelor invocate în sesizare. Reclamantul a considerat că ședința desfășurată cu ușile închise și lipsa unor justificări clare pentru această decizie contravin principiului transparenței și garanțiilor independenței judecătorilor, prevăzute de art. 116 din Constituție.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

13. Prin hotărârea din 27 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a anulat hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 365/21 din 24 septembrie 2019 „Cu privire la sesizarea Procurorului General interimar, Dumitru Robu, referitor la eliberarea acordului pentru efectuarea unor acțiuni de urmărire în privința președintelui Curții Supreme de Justiție, Ion Druță”.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

14. La 30 martie 2023, Procuratura Generală a depus recurs nemotivat împotriva hotărârii din 27 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

15. La 31 martie 2023, Consiliul Superior al Magistraturii a depus recurs nemotivat împotriva hotărârii menționate.

16. La 21 august 2023, Procuratura Generală a prezentat motivarea recursului, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a hotărârii din 27 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, cu emiterea unei decizii noi, prin care acțiunea să fie respinsă.

17. La 22 august 2023, Consiliul Superior al Magistraturii a prezentat motivarea recursului, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea integrală a hotărârii din 27 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău și emiterea unei decizii noi, prin care acțiunea să fie respinsă ca neîntemeiată.

ARGUMENTELE RECURSULUI

18. În motivarea recursului, Procuratura Generală a invocat că hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 365/21 din 24 septembrie 2019 a fost adoptată în conformitate cu legislația aplicabilă, fiind fundamentată pe necesitatea protejării interesului public și asigurării unei investigații obiective și imparțiale. Decizia Consiliului a avut la bază bănuiele rezonabile privind săvârșirea de către reclamant a infracțiunii de îmbogățire ilicită, prevăzută de art. 330² alin. (2) din Codul penal, acuzație care a fost susținută de discrepanțele semnificative între veniturile declarate de Ion Druță și bunurile dobândite de acesta.

19. A susținut că măsurile dispuse de CSM, respectiv ridicarea imunității funcționale și autorizarea efectuării unor acțiuni procesuale, au fost esențiale pentru colectarea probelor necesare în cadrul urmăririi penale. Aceste măsuri sunt în conformitate cu legislația națională și jurisprudența internațională, care permit astfel de ingerințe atunci când există un interes public major și o necesitate clară pentru asigurarea desfășurării corespunzătoare a investigațiilor.

20. A argumentat că hotărârea CSM a fost fundamentată pe o analiză minuțioasă a materialelor prezentate de Procurorul General interimar, care au indicat existența unor fapte și circumstanțe care justificau măsurile propuse. În acest sens, Consiliul a respectat procedurile prevăzute de Legea nr. 947/1996 privind Consiliul Superior al Magistraturii, care stabilește competențele CSM în adoptarea unor astfel de decizii administrative.

21. De asemenea, Procuratura Generală a susținut că instanța de fond a interpretat greșit competențele Consiliului Superior al Magistraturii, confundând natura administrativă a deciziei CSM cu atribuțiile de fond ale instanțelor de judecată. Decizia CSM nu a avut ca scop stabilirea vinovăției reclamantului, ci a fost o măsură preventivă, necesară pentru investigarea faptelor imputate în mod eficient și imparțial.

22. Totodată, a invocat că instanța de fond a ignorat specificul legislației speciale aplicabile în acest caz, aplicând eronat dispoziții generale din Codul administrativ. Legea nr. 544/1995 privind statutul judecătorilor și Legea nr. 947/1996 prevăd proceduri speciale pentru ridicarea imunității și dispunerea măsurilor administrative împotriva unui judecător, aceste norme fiind prioritare față de prevederile generale.

23. Ridicarea imunității reclamantului a fost o măsură proporțională, necesară și justificată de gravitatea acuzațiilor. În acest sens, a subliniat că reclamantul ar fi utilizat în mod disproporționat mijloace financiare care nu puteau fi justificate prin veniturile sale declarate, existând o suspiciune rezonabilă de îmbogățire ilicită.

24. De asemenea, a argumentat că hotărârea Consiliului este motivată corespunzător, în conformitate cu art. 31 și 118 din Codul administrativ, incluzând atât temeiurile de drept, cât și cele de fapt care au stat la baza adoptării deciziei. În plus, caracterul confidențial al ședinței CSM a fost justificat de necesitatea protejării informațiilor sensibile referitoare la ancheta penală și de evitarea expunerii publice care ar fi putut afecta procedura.

25. În motivarea recursului său, Consiliul Superior al Magistraturii a argumentat că hotărârea contestată a fost emisă cu respectarea competențelor sale legale, stabilite prin Legea nr. 947/1996 privind Consiliul Superior al Magistraturii și Legea nr. 544/1995 privind statutul judecătorilor.

26. Consiliul Superior al Magistraturii a subliniat că decizia privind ridicarea imunității reclamantului a fost adoptată în limitele atribuțiilor conferite de lege, în baza cererii Procurorului General interimar și a materialelor justificative prezentate. Acțiunea a fost realizată în cadrul procedurii speciale reglementate de legislația incidentă, care derogă de la dispozițiile generale din Codul administrativ.

27. Consiliul a invocat că hotărârea a avut ca scop exclusiv evaluarea îndeplinirii condițiilor prevăzute de Codul de procedură penală pentru autorizarea acțiunilor procesuale în privința unui judecător. CSM nu și-a depășit competențele, acționând strict în limitele dreptului discreționar atribuit de legislația specială, fără a se implica în evaluarea vinovăției reclamantului.

28. Referitor la proporționalitatea și scopul măsurilor dispuse, a argumentat că măsurile adoptate de Consiliu au fost proporționale cu gravitatea acuzațiilor și justificate de necesitatea protejării interesului public.

29. Ridicarea imunității reclamantului, autorizarea percheziției, reținerii și arestării, precum și alte acțiuni procesuale nu au caracter punitiv, ci sunt măsuri administrative preventive, menite să asigure desfășurarea corectă a procedurii penale. Aceste măsuri au fost adoptate pentru a elimina orice suspiciune de influență asupra investigației și pentru a proteja integritatea sistemului judiciar.

30. Consiliul a evidențiat că decizia a fost fundamentată pe existența unor discrepanțe între veniturile declarate de reclamant și bunurile pe care acesta le deținea, ceea ce justifică aplicarea măsurilor solicitate de Procurorul General interimar. Gravitatea faptelor imputate și implicațiile acestora asupra încrederii publicului în sistemul judiciar au impus o intervenție fermă și justificată.

31. Cu privire la argumentele primei instanțe că hotărârea nu este motivată, a susținut că hotărârea sa este argumentată suficient și în conformitate cu cerințele prevăzute de art. 31 și art. 118 din Codul administrativ, fiind detaliate atât temeiurile de fapt, cât și cele de drept care au stat la baza hotărârii. Materialele examinate în ședință și analiza circumstanțelor cauzei au fost suficiente pentru a justifica adoptarea hotărârii contestate. Motivarea hotărârii a fost completă, incluzând explicații clare privind necesitatea măsurilor dispuse și obiectivitatea acestora.

32. De asemenea, a argumentat că desfășurarea ședinței în regim închis a fost justificată de confidențialitatea informațiilor referitoare la urmărirea penală, conform art. 8¹ alin. (2) din Legea nr. 947/1996. Această măsură a avut ca scop protejarea caracterului sensibil al investigației și evitarea expunerii publice a reclamantului în absența unei soluții definitive.

33. Consiliul Superior al Magistraturii a concluzionat că hotărârea Curții de Apel Chișinău este nefondată, fiind bazată pe o interpretare greșită a normelor juridice aplicabile. Instanța de fond a ignorat caracterul special al legislației incidente și a tratat măsurile dispuse de CSM ca pe acte punitive, deși acestea sunt strict măsuri administrative preventive.

POZIȚIA INTIMAȚILOR

34. Curtea Supremă de Justiție a comunicat intimatului cererile de recurs, informându-l despre posibilitatea depunerii referinței la recurs.

35. Până la data examinării recursurilor, intimatul nu a depus referință.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

36. Art. XI. alin. (1) și (3) din Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative, prevede următoarele:

„Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția art. IV, V pct. 1–9 și 11–16 și art. VII, care vor intra în vigoare la 1 septembrie 2023.

„Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.”

37. Conform art. 245 din Codul administrativ (în redacția în vigoare la data declarării recursurilor):

„Recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.”

38. Art. 193 alin. (3) și (3¹) din Codul administrativ:

„Curtea Supremă de Justiție examinează acțiunile în contencios administrativ și cererile de recurs în complete din 3 judecători. În scopul uniformizării practicii judecătorești, completul din 3 judecători poate decide, prin vot unanim, ca recursul considerat admisibil să fie examinat de un complet din 5 judecători, iar completul din 5 judecători poate decide, prin vot unanim, ca recursul considerat admisibil să fie examinat de un complet din 9 judecători.”

39. Art. 247 din Codul administrativ:

„Recursul considerat admisibil se examinează fără înștiințarea și audierea participanților la proces, cu excepția recursului în care se invocă întemeiat art. 245¹ alin.(1) lit. b) și d). Completul poate decide și în alte cazuri invitarea participanților în ședință pentru a se pronunța cu privire la recursul considerat admisibil.”

40. Art. 248 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ:

„(1) În urma examinării recursului, Curtea Supremă de Justiție adoptă una dintre următoarele decizii: b) admite recursul, casează integral sau parțial hotărârea și/sau decizia și adoptă o nouă decizie;”

41. Art. 194 alin. (2) din Codul administrativ:

„(2) În procedura de examinare a cererilor de recurs, hotărârile și deciziile contestate se examinează din oficiu în privința existenței greșelilor procedurale și aplicării corecte a dreptului material.”

42. Aplicabile litigiului sunt și prevederile art. 244 alin. (2) coroborat cu art. 231 alin. (2) din Codul administrativ, care reglementează că:

„Pentru procedura de recurs se aplică corespunzător prevederile cap. III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva. Pentru procedura în apel se aplică corespunzător prevederile cap. II din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.”

43. Art. 22 alin. (1) coroborat cu art. 219 alin. (1) din Codul administrativ, stipulează că:

„Instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți. (2) instanța de judecată depune eforturi pentru înlăturarea greșelilor de formă, explicarea cererilor neclare, depunerea corectă a cererilor, completarea datelor incomplete și pentru depunerea tuturor declarațiilor necesare constatării și aprecierii stării de fapt. Instanța de judecată indică asupra aspectelor de fapt și de drept ale litigiului care nu au fost discutate de participanții la proces. (3) Instanța de judecată nu are dreptul să depășească limitele pretențiilor din acțiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanții la proces.”

44. Potrivit art. 36 din Codul administrativ:

„(1) Instanța de judecată competentă să soluționeze acțiunile în contencios administrativ este obligată să respecte principiul supremației dreptului, în conformitate cu care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui sunt considerate valori supreme și sunt garantate de stat. (2) Instanțele de judecată competente aplică principiul supremației dreptului cu luarea în considerare a jurisprudenței Curții Europene pentru Drepturile Omului.”

45. Art. 8¹ alin. (2) din Legea nr. 947 privind Consiliul Superior al Magistraturii din 19 iulie 1996 (redacția în vigoare la momentul adoptării hotărârilor):

„Ședințele Consiliului Superior al Magistraturii sunt publice, cu excepția cazurilor în care, la cererea motivată a președintelui sau a cel puțin trei membri, se hotărăște ca ședințele să fie închise în vederea protejării informației ce constituie secret de stat sau a cazului în care, datorită unor împrejurări speciale, caracterul public poate prejudicia interesele justiției sau poate aduce atingere vieții private a persoanelor. Hotărârea motivată cu privire la declararea ședinței închise se adoptă cu votul majorității membrilor prezenți.”

46. Art. 23 din Legea nr. 947 privind Consiliul Superior al Magistraturii din 19 iulie 1996 (redacția în vigoare la momentul adoptării hotărârilor):

„(1) Propunerea Procurorului General sau a prim-adjunctului, iar în lipsa acestuia – a adjunctului desemnat prin ordinul Procurorului General, de pornire a urmăririi penale, de reținere, de aducere silită, de arestare sau de percheziție a judecătorului, se examinează de către Consiliul Superior al Magistraturii imediat, dar nu mai târziu de 5 zile lucrătoare.

(2) Consiliul Superior al Magistraturii examinează propunerea Procurorului General sau a prim-adjunctului, iar în lipsa acestuia – a adjunctului desemnat prin ordinul emis de Procurorul General doar sub aspectul respectării condițiilor sau a circumstanțelor prevăzute de Codul de procedură penală pentru dispunerea pornirii urmăririi penale, reținerii, aducerii silite, arestării sau percheziției judecătorului, fără a-și aroga atribuțiile unei instanțe judecătorești.

(3) Procurorul General nu participă la deliberare.”

47. Art. 19 alin. (2-5) din Legea nr. 544 privind statutul judecătorului din 20 iulie 1995:

„(1) Personalitatea judecătorului este inviolabilă.

(2) Inviolabilitatea judecătorului se extinde asupra locuinței și localului lui de serviciu, vehiculelor și mijloacelor de telecomunicație folosite de el, asupra corespondenței, bunurilor și documentelor lui personale.

(3) Judecătorul beneficiază doar de imunitate funcțională. Judecătorul nu poate fi tras la răspundere pentru opinia sa exprimată în înfăptuirea justiției și pentru hotărârea pronunțată, cu excepția cazului în care vinovăția acestuia a fost stabilită prin sentință definitivă sau, în cadrul unei proceduri disciplinare, s-a constatat intenția ori neglijența gravă în acțiunile sau inacțiunile sale, care au dus la una dintre consecințele prevăzute la art. 2007 alin. (1) lit. c) din Codul civil al Republicii Moldova nr. 1107/2002.

(4) Urmărirea penală împotriva judecătorului poate fi pornită doar de către Procurorul General sau prim-adjunctul, iar în lipsa acestuia de către un adjunct în temeiul ordinului emis de Procurorul General, cu acordul Consiliului Superior al Magistraturii, în condițiile Codului de procedură penală. În cazul săvârșirii de către judecător a infracțiunilor specificate la art. 243, 324,

326 și 330² ale Codului penal al Republicii Moldova, precum și în cazul infracțiunilor flagrante, acordul Consiliului Superior al Magistraturii pentru pornirea urmăririi penale nu este necesar.

(4¹) Hotărârile prin care Consiliul Superior al Magistraturii își expune acordul sau dezacordul pentru pornirea urmăririi penale în condițiile alin. (4) trebuie să fie motivate și se publică pe pagina web oficială a Consiliului Superior al Magistraturii, cu anonimizarea datelor cu privire la identitatea judecătorului.

(5) Judecătorul nu poate fi reținut, supus aducerii silite, arestat, percheziționat fără acordul Consiliului Superior al Magistraturii. Toate acțiunile procesuale în privința judecătorului, cu excepția cazurilor de infracțiune flagrantă, pot fi efectuate numai după emiterea ordonanței de pornire a urmăririi penale, cu respectarea garanțiilor instituite de normele constituționale și actele internaționale. Acordul Consiliului Superior al Magistraturii nu este necesar în caz de infracțiune flagrantă.”

48. Jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului (CtEDO):

(a) în Cauza *Vilho Eskelinen și alții vs. Finlanda* (2007): CtEDO a stabilit că limitările drepturilor funcționarilor publici, pot fi justificate de un interes public major, cu condiția ca aceste limitări să fie proporționale, necesare și să respecte garanțiile procesuale. În această cauză, Curtea a subliniat că ingerințele în drepturile funcționarilor publici trebuie să fie fundamentate pe criterii clare și să aibă ca scop protejarea unor valori fundamentale ale statului de drept.

(b) Cauza *Baka c. Ungaria* (2016): CtEDO a reținut că măsurile administrative împotriva judecătorilor, inclusiv suspendarea sau demiterea acestora, trebuie să respecte drepturile fundamentale, inclusiv libertatea de exprimare și independența judiciară. Orice ingerință în drepturile judecătorilor trebuie să fie justificată de o necesitate imperioasă, să fie proporțională scopului urmărit și să fie adoptată în cadrul unui proces transparent, care să garanteze dreptul la apărare.

MOTIVAREA INSTANȚEI

49. Referitor la termenul de depunere a recursurilor, Completul de judecată atestă că dispozitivul hotărârii din 27 martie 2023 a fost notificat participanților la proces în mod electronic la data de 28 martie 2023.

50. Procuratura Generală a depus recursul nemotivat la 30 martie 2023, iar Consiliul Superior al Magistraturii a depus recursul nemotivat la 31 martie 2023, respectând termenul legal de 30 de zile de la notificarea dispozitivului.

51. Hotărârea motivată a fost notificată recurenților la 24 iulie 2023, iar motivările recursurilor au fost depuse în termen de 30 de zile de la această dată, Procuratura Generală la 21 august 2023 și Consiliul Superior al Magistraturii la 22 august 2023.

52. Astfel, instanța de recurs concluzionează că recursurile au fost depuse cu respectarea prevederilor art. 245 din Codul administrativ (în redacția în vigoare la data declarării lor).

53. Examinând recursul, în limitele controlului de legalitate, în raport cu criticele invocate de recurenți, pe baza materialelor din dosar, în coroborare cu normele de

drept aplicabile, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, constată următoarele circumstanțe relevante.

54. La data de 24 septembrie 2019, Consiliul Superior al Magistraturii a adoptat hotărârea nr. 365/21, prin care s-a dispus ridicarea imunității judecătorului Ion Druță și autorizarea efectuării unor acțiuni procesuale asupra acestuia, inclusiv percheziția, reținerea și aducerea silită, în baza cererii înaintate de Procurorul General interimar. Hotărârea a fost fundamentată pe existența unor bănuieli rezonabile privind săvârșirea infracțiunii de îmbogățire ilicită, reglementată de art. 330² alin. (2) din Codul penal.

55. Ion Druță a contestat hotărârea menționată, invocând următoarele aspecte esențiale:

56. Nerespectarea procedurii administrative: Reclamantul a susținut că hotărârea a fost emisă fără a fi respectate garanțiile procedurale prevăzute de Codul administrativ, inclusiv dreptul de a fi audiat și dreptul de a participa la procedură.

57. Lipsa motivării: Reclamantul a argumentat că hotărârea CSM nu este suficient motivată, fiind formulate raționamente generale și abstracte, fără o analiză detaliată a circumstanțelor concrete ale cazului.

58. Încălcarea principiului prezumției de nevinovăție: Reclamantul a invocat faptul că hotărârea CSM face referire explicită la săvârșirea infracțiunii, ceea ce depășește competențele Consiliului și contravine principiului constituțional al prezumției de nevinovăție.

59. Exercițarea abuzivă a dreptului discreționar: Reclamantul a susținut că CSM a exercitat dreptul discreționar în mod arbitrar, fără a respecta art. 16, 137 și 225 alin. (2) din Codul administrativ, care reglementează limitele exercitării acestui drept.

60. Încălcarea independenței judecătorului: Reclamantul a invocat că măsurile dispuse contravin art. 116 din Constituția Republicii Moldova și art. 14 din Legea privind statutul judecătorului, care garantează independența și inviolabilitatea judecătorilor.

61. Curtea de Apel Chișinău, prin hotărârea din 27 martie 2023, a admis acțiunea reclamantului, anulând hotărârea nr. 365/21.

62. Instanța de fond a motivat prin faptul că hotărârea CSM este insuficient motivată, întrucât nu conține o analiză clară și detaliată a faptelor prezentate și a temeiurilor care justifică măsurile dispuse. Procedura adoptării hotărârii a fost viciată prin nerespectarea garanțiilor procedurale, în special dreptul reclamantului de a fi audiat înainte de adoptarea unei decizii defavorabile. Măsurile dispuse sunt disproportionale în raport cu scopul urmărit și au fost adoptate în absența unor motive suficient de temeinice care să justifice ridicarea imunității.

63. În esență, instanța de fond a fundamentat soluția de admitere a acțiunii reclamantului pe o combinație de critici privind competența, motivarea, proporționalitatea și legalitatea procedurii desfășurate de Consiliul Superior al Magistraturii.

64. Atât Consiliul Superior al Magistraturii, cât și Procuratura Generală au declarat recursuri împotriva hotărârii din 27 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia și respingerea acțiunii reclamantului ca neîntemeiată.

65. Procuratura Generală a invocat legalitatea și necesitatea măsurilor dispuse, subliniind că hotărârea CSM a fost adoptată în conformitate cu legea și cu respectarea principiului proporționalității. Procuratura a criticat interpretarea eronată a normelor aplicabile de către instanța de fond.

66. Consiliul Superior al Magistraturii a susținut că hotărârea sa este motivată corespunzător și că măsurile adoptate sunt conforme cu dispozițiile Legii nr. 947/1996 și Codului administrativ. CSM a invocat respectarea garanțiilor procedurale și a subliniat că hotărârea contestată a fost adoptată în limitele competențelor sale legale.

67. Verificând hotărârea din 27 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, Completul de judecată constată că soluția acesteia se bazează pe o interpretare eronată a normelor legale aplicabile, prin aplicarea dispozițiilor generale din Codul administrativ, cu ignorarea legislației speciale incidente. În schimb, recursurile declarate sunt întemeiate, demonstrând o aplicare corectă a legislației speciale.

68. Și anume, Completul de judecată constată că hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 365/21 din 24 septembrie 2019 a fost adoptată cu respectarea principiilor legalității, necesității și proporționalității, în limitele competențelor legale ale Consiliului. Aceasta a fost emisă în urma unei analize detaliate a circumstanțelor prezentate de Procurorul General interimar, fiind respectate dispozițiile legale aplicabile și rolul CSM ca filtru administrativ preliminar pentru verificarea condițiilor autorizării măsurilor procesuale.

69. Consiliul Superior al Magistraturii a examinat cererea Procurorului General interimar prin prisma prevederilor art. 23 alin. (2) din Legea nr. 947/1996 privind Consiliul Superior al Magistraturii, care stabilesc competența CSM de a verifica respectarea condițiilor legale pentru efectuarea acțiunilor procesuale (percheziție, reținere, aducere silită) asupra unui judecător.

70. În cadrul analizei, CSM a reținut existența unor bănuieli rezonabile privind săvârșirea infracțiunii de îmbogățire ilicită, reglementată de art. 330² alin. (2) din Codul penal.

71. Completul de judecată constată că analiza efectuată de Consiliul Superior al Magistraturii a avut la bază materialele prezentate de Procurorul General interimar,

care au indicat în mod clar existența unor bănueli rezonabile privind discrepanțe semnificative între veniturile declarate de reclamant și bunurile dobândite de acesta. Aceste discrepanțe au fost suficient de serioase pentru a justifica bănuiala rezonabilă privind săvârșirea infracțiunii de îmbogățire ilicită.

72. Potrivit art. 19 alin. (4) și (5) din Legea nr. 544/1995 privind statutul judecătorului, efectuarea unor acțiuni procesuale asupra unui judecător necesită acordul Consiliului Superior al Magistraturii. CSM a exercitat această competență în mod obiectiv, în limitele legii, fără a se substitui competenței organelor judiciare de a stabili vinovăția reclamantului.

73. În conformitate cu art. 23 alin. (2) din Legea nr. 947/1996, competența CSM nu vizează stabilirea vinovăției magistratului, ci exclusiv verificarea respectării condițiilor legale necesare pentru dispunerea măsurilor procesuale solicitate de Procurorul General interimar. Hotărârea adoptată reprezintă un control administrativ preliminar, menit să ofere garanții împotriva abuzurilor și să protejeze independența judiciară. Consiliul Superior al Magistraturii a concluzionat că există suficiente indicii factuale care justifică măsurile procesuale solicitate, pentru a asigura o investigație eficientă și imparțială. Hotărârea a fost fundamentată pe principiul necesității, în vederea colectării probelor și protejării procesului penal împotriva oricăror ingerințe.

74. În ceea ce privește aplicarea principiului proporționalității, reglementat de art. 29 din Codul administrativ, Completul reține că măsurile autorizate de CSM sunt proporționale în raport cu gravitatea acuzațiilor și scopul urmărit – respectiv protejarea interesului public și a integrității sistemului judiciar. Ridicarea imunității nu reprezintă o sancțiune, ci o măsură administrativă preventivă, necesară pentru buna desfășurare a procedurii penale.

75. Completul subliniază că hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii este suficient motivată, conform cerințelor art. 31 și art. 118 din Codul administrativ, întrucât conține temeiurile de drept și de fapt care au stat la baza deciziei. În motivare sunt descrise circumstanțele de fapt prezentate de Procurorul General interimar și raționamentele care justifică adoptarea măsurilor.

76. Măsura ridicării imunității are un caracter strict preventiv, având ca scop exclusiv buna desfășurare a procedurii penale și eliminarea riscului de influențare a investigației. Aceasta nu reprezintă o sancțiune disciplinară sau o constatare de vinovăție, fiind adoptată pentru a asigura imparțialitatea și credibilitatea actului de justiție.

77. Referitor la suspendarea reclamantului din funcție, Consiliul a justificat-o ca fiind o măsură administrativă preventivă, necesară pentru protejarea procedurii penale împotriva unor eventuale influențe asupra anchetei penale. Consiliul a justificat măsura dată prin necesitatea protejării procedurii penale împotriva unor

eventuale influențe asupra anchetei penale. Consiliul a subliniat că măsurile dispuse nu urmăresc un scop punitiv, ci asigurarea desfășurării corecte a procesului penal și eliminarea oricăror suspiciuni care ar putea afecta încrederea publicului în sistemul judiciar. Completul reiterează că reclamantul deținea funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție și era suspectat de înregistrarea formală a bunurilor altor persoane cu care interacționa la locul de lucru. Pe de altă parte, respingerea cererii de suspendare a unui judecător suspectat de asemenea fapte ar fi subminat încrederea în sistemul judecătoresc și ar fi putut percepe ca o tolerare a impunității în justiție. Completul de asemenea notează că suspendarea din funcție a fost decisă în legătură cu o cauză penală privind îmbogățirea ilicită a unui judecător în perioada exercitării funcției de judecător, ce este un factor în favoarea suspendării. Prin urmare, suspendarea temporară este justificată prin prisma interesului public de protejare a imaginii justiției și de asigurare a eficienței procedurilor penale.

78. În privința confidențialității ședinței, desfășurarea acesteia în regim închis este justificată de art. 8¹ alin. (2) din Legea nr. 947/1996, care permite astfel de măsuri în cazurile în care protejarea informațiilor referitoare la urmărirea penală și evitarea prejudicierii procedurii judiciare o impun. Completul reține că această decizie a fost necesară pentru protejarea reputației reclamantului și pentru asigurarea integrității anchetei.

79. Referitor la critica privind dreptul de a fi audiat, Completul reține că procedura desfășurată de CSM, conform art. 23 alin. (2) din Legea nr. 947/1996, vizează o autorizare preliminară administrativă, nu o decizie definitivă asupra fondului acuzațiilor. Garanțiile prevăzute de art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, inclusiv dreptul la apărare, sunt asigurate în cadrul procedurii penale desfășurate în fața organelor judiciare competente. Decizia CSM constituie o etapă preliminară administrativă, menită să ofere un echilibru între protejarea independenței judiciare și necesitatea unei investigații efective.

80. Prin urmare, Completul de judecată conchide că hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 365/21 din 24 septembrie 2019 este legală, temeinică și a fost emisă cu respectarea principiilor legalității, necesității și proporționalității. Consiliul a acționat în limitele competențelor sale legale, fără a depăși atribuțiile conferite de lege.

81. Totodată, critica instanței de fond privind insuficiența motivării este nefondată. Hotărârea nr. 365/21 din 24 septembrie 2019 oferă o justificare completă, prezentând circumstanțele de fapt, temeiurile de drept și raționamentul juridic aplicabil.

82. Instanța de recurs reține că standardele internaționale, inclusiv cele stabilite de CtEDO în cauza *Vilho Eskelinen și alții vs. Finlanda*, permit ingerințe în drepturile funcționarilor publici, inclusiv ale judecătorilor, atunci când acestea sunt

justificate de un interes public major. În acest caz, protejarea integrității anchetei penale și asigurarea imparțialității procedurilor judiciare reprezintă un interes public esențial, care justifică caracterul închis al ședinței și măsurile adoptate.

83. De asemenea, în cauza *Baka c. Ungaria*, CtEDO a subliniat că orice ingerință în drepturile judecătorilor trebuie să fie justificată, proporțională și să respecte garanțiile procedurale.

84. Măsurile adoptate de CSM, respectiv suspendarea temporară a reclamantului din funcție și autorizarea acțiunilor procesuale, au fost fundamentate pe o analiză detaliată a circumstanțelor prezentate de Procurorul General interimar. Aceste măsuri nu au fost sancțiuni disciplinare, ci măsuri administrative preventive, adoptate cu respectarea principiului proporționalității.

85. În cazul de față, instanța de recurs apreciază că aceste principii au fost respectate în adoptarea hotărârilor CSM, iar instanța de fond a omis să le analizeze corespunzător. Standardele CtEDO, în special cele dezvoltate în jurisprudența menționată, confirmă că ingerințele sunt permise atunci când sunt fundamentate pe un scop legitim, necesar într-o societate democratică, și adoptate cu respectarea garanțiilor de transparență și drept la apărare.

86. Distinct de cele menționate, Completul atestă că reclamantul nu a indicat în acțiunea sa civilă și în ședința de judecată care este legătura cauzală dintre examinarea chestiunilor privind oferirea acordului pentru efectuarea acțiunilor de urmărire penală și suspendare în lipsa sa și ilegalitatea actelor emis și care ar fi fost argumentele aduse de acesta în ședință, care ar fi răsturnat soluția adoptată.

87. Cu adevărat, conform art. 94 Cod administrativ, înainte de emiterea unui act administrativ individual defavorabil pentru un participant sau înainte de respingerea unui act administrativ individual favorabil, participantul are dreptul să fie audiat în legătură cu faptele și circumstanțele relevante pentru actul ce urmează a fi emis.

88. Însă, actul administrativ nu poate fi anulat doar pe motiv că audierea persoanei nu a avut loc (la caz reieșind din specificul procedurilor derulate).

89. Astfel, în sensul prevederilor art. 224 al.1 lit.a) Cod administrativ (citată supra), actul administrativ poate fi anulat doar dacă acesta este ilegal și prin acesta este vătămat dreptul reclamantului.

90. Prin urmare, în cazul normei legale menționate, pentru ca un act administrativ să fie anulat este necesară întrunirea cumulativă a două condiții: 1) actul să fie ilegal și 2) acesta să încalce drepturile reclamantului.

91. Că neprezența reclamantului Ion Druță la ședința de examinare a chestiunilor privind acordarea acordului pentru efectuarea acțiunilor de urmărire penală și suspendare ar atrage automat ilegalitatea actului și că prin acesta se aduc atingere drepturilor acestuia nu se denotă din circumstanțele cauzei.

92. Pe baza celor expuse, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează că hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii 365/21 din 24 septembrie 2019 este conformă cu legea și principiile aplicabile, fiind adoptată în mod proporțional și motivat, cu respectarea dreptului discreționar al CSM.

93. Distinct, referitor la critica recurenților privind aplicarea greșită a legii de către instanța de fond, Completul subliniază că soluția adoptată de Curtea de Apel Chișinău se întemeiază pe o aplicare eronată a normelor legale, prin ignorarea prevederilor legislației speciale aplicabile în materia care face obiectul cauzei.

94. În acest sens, Completul de judecată constată că interpretarea instanței de fond a normelor legale aplicabile este eronată. Aceasta a aplicat dispozițiile generale din Codul administrativ, fără a ține cont de prevederile legislației speciale, respectiv Legea nr. 947/1996 privind Consiliul Superior al Magistraturii și Legea nr. 544/1995 privind statutul judecătorului. Aceste acte normative stabilesc în mod expres competențele și procedurile aplicabile în cazurile care vizează adoptarea unor măsuri procesuale asupra judecătorilor.

95. Completul subliniază că legislația specială are prioritate față de normele generale, conform principiului *lex specialis derogat legi generali* (norma specială prevalează asupra celei generale). Legea nr. 947/1996 reglementează exhaustiv rolul Consiliului Superior al Magistraturii, inclusiv competența sa de a autoriza efectuarea unor acțiuni procesuale asupra judecătorilor, în temeiul cererilor motivate prezentate de organele competente.

96. Omiterea acestor dispoziții speciale a condus la o interpretare și aplicare greșită a legii, prin care instanța de fond a neglijat caracterul administrativ preliminar al controlului exercitat de CSM. Rolul acestuia nu este de a stabili vinovăția magistratului, ci exclusiv de a verifica respectarea condițiilor legale necesare pentru autorizarea unor măsuri procesuale, precum percheziția, reținerea și aducerea silită.

97. În acest context, hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii a fost adoptată în limitele competențelor legale, în baza materialelor prezentate și analizate, fără a substitui competența organelor judiciare de a se pronunța asupra fondului acuzațiilor. Prin urmare, critica instanței de fond privind legalitatea hotărârii nr. 365/21 este nefondată, întrucât se bazează pe o aplicare greșită a normelor generale, cu ignorarea prevederilor legislației speciale incidente.

98. În concluzie, Completul de judecată apreciază că soluția Curții de Apel Chișinău din 27 martie 2023 este afectată de o aplicare eronată a normelor juridice, iar criticile formulate de recurenți sunt pe deplin întemeiate.

99. Ținând cont de cele expuse și în temeiul art. 248 alin. (1) lit. b) și alin. (3) din Codul administrativ,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Admite recursurile declarate de Consiliul Superior al Magistraturii și Procuratura Generală a Republicii Moldova.

Casează integral hotărârea din 27 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, pronunțată în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Ion Druță împotriva Consiliului Superior al Magistraturii, persoană terță Procuratura Generală a Republicii Moldova, cu privire la contestarea actelor administrative, și emite o decizie nouă, prin care:

Se respinge ca fiind neîntemeiată acțiunea înaintată de Ion Druță împotriva Consiliului Superior al Magistraturii, persoană terță Procuratura Generală a Republicii Moldova, privind la anularea hotărârii nr. 365/21 din 24 septembrie 2019 „Cu privire la sesizarea Procurorului General interimar, Dumitru Robu, referitor la eliberarea acordului pentru efectuarea unor acțiuni de urmărire în privința președintelui Curții Supreme de Justiție, Ion Druță”.

Decizia este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Diana Stănilă

Ion Malanciuc